

Az iskola

A Felcsúti Hírlap különszáma

2022. szeptember

Tartalom

3

Köszöntő

„Hisszük, hogy ez az iskola jó helyre épült”

4

Interjú

Sulyok Attila és Szabó Ferencné gondolatai a jövőbeni tervekről

6

Digitális kultúra

Robotikát is tanulhatnak a felcsúti gyerekek

8

Ünnep

Tanévnyitó az Endreszben
– az első az új iskolaépületben

14

Riport

Bepillantás az elsősök mindennapjaiba

20

Beszélgetés

Török Szabolcs tankerületi igazgató az iskola születéséről és a versenyképes tudás szerepéről

22

Konyha-művészet

Látogatás az általános iskola főzőkonyháján

26

Képriport

Terepszemle – az alapkövetelméltől az átadásig

30

Tanárportrék

Pedagógusok évtizedek óta iskolánk kötelékében

34

Iskolánk névadója

Az első magyar, aki átrepülte az óceánt

Köszöntő „Hisszük, hogy ez az iskola jó helyre épült”

Nem mondom, hogy nem izgultunk. Főleg a végén a nagy hajrában sok ember erőfeszítése kellett ahhoz, hogy minden a helyére kerüljön, hogy minden meglegyen, hogy minden pont olyan legyen, ahogy azt elképzeltük.

Nagy országépítőnk, gróf Széchenyi István gondolataival élve: „Ki fát ültet, előre tudhatja, mily növények lehetnek és lesznek, ha azon helyet, hova ülteti, előbb gondosan megvizsgálja.” Hét évvel ezelőtt az akkori településvezetéssel gondosan megvizsgáltuk a helyzetet. Tudjuk, hisszük, hogy ez az iskola itt jó helyre épült.

Jó helyre, mert Felcsút olyan település, amely fejlődik, amely élhető, amely otthont és lehetőséget ad a helyiek és környékiek számára. Jó helyre, mert itt erős nemzeti és erkölcsi alapokra épülhetett. Ha ilyen intézményben fejlődnek gyermekeink, akkor hihetünk benne, hogy az életben is a jó utat választják.

Nagyot álmotunk, mert tudtuk, hogy a régi iskolát kinőttük, a felújítás ott már nem lenne elég. Számoltunk, terveket készítettünk, pályáztunk, és végül megkaptuk a lehetőséget. Így most egy 16 tantermes, saját tornatermmel és főzőkonyhával rendelkező csodás iskolában kezdenek a diákok a tanévet. A beruházás összértéke 6,5 milliárd forint, melyet a magyar állam biztosított.

Egy olyan modern intézmény jött létre, amely túlmutat a település keretein, így nemcsak a helyi, hanem a környékiek gyermekei számára is megfelelő oktatási körülményeket teremt. Ehhez a képzett pedagógus szakembergárdán és a színvonalas eszközellátottságon túl hozzájárulnak mindazok a kivételes oktatási progra-

mok, szakkörök és tehetséggondozó foglalkozások, amelyeket tanáraink teljes elkötelezettséggel biztosítanak a diákok testi és lelki fejlődése érdekében. Az új kézilabdapálya méretű sportcsarnok, valamint a szociális igényeket is kielégíteni képes főzőkonyha pedig olyan többlet, amely

egyedülállóvá teszi iskolánkat a környéken.

Látva a diákok lelkesedését, amely a tanévnyitón beléptek az épületbe, hiszem, hogy jól döntöttünk, hogy ez az iskola itt felépült.

Mészáros László polgármester

Köszönjük mindazoknak, akik lehetővé tették!

Interjú Új épület, új lehetőségek

Sulyok Attila és Szabó Ferencné gondolatai a jövőbeni tervekről

Arendkívül korszerű iskolaépületnek köszönhetően új lehetőségek nyílnak a tehetségfejlesztésben – vallja Sulyok Attila igazgató és Szabó Ferencné Ilona igazgatóhelyettes. Iskolánk vezetésével a hosszú távú tervekről, elképzelésekről, az egyedülálló létesítmény legoptimálisabb kihasználásának módjairól beszélgettünk.

Hogyan vezetett az út odáig, hogy 2022-ben az új iskolában kezdhetjük meg a tanévet?

Sulyok Attila: Elődöm, Flier Éva idejében kezdődött a történet. Mivel annak köszönhetően, hogy az elmúlt években nem csupán a helyi, de – a Puskás Akadémia általános iskolás korú növendékei mellett – a környéki gyermekek közül többen is bekapcsolódtak az iskola életébe, rendkívül gyorsan nőtt a tanulók száma, így a nyolcvan éves iskolaépület egyre kisebbnek bizonyult, s megette már az idő vasfoga is. Az akkori, Mészáros Lőrinc vezette képviselő-testületben fogalmazódott meg a gondolat, hogy új, több diákot befogadni képes épületre van szükség.

Szabó Ferencné Ilona: Nyertünk egy pályázatot, amelynek köszönhetően 380 tanulót kiszolgáló új bútorokra, berendezésekre tettünk szert, s már akkor arra gondoltunk, hogy ezeket megőrizzük a leendő iskola számára. Ezek a berendezések 2018 óta várták, hogy otthonra leljenek az új épületben. Most jött el az idejük.

Milyen pozitív változásokat hozhat az oktatásban az, hogy az iskolát a lehető legmodernebb technológiával látták el?

Sulyok Attila: Amíg az ötletet tettek nem követték, s még nem kezdődött el az építkezés, már folyamatosan szövegettük a terveket, hogy milyen irányt válasszunk

az oktatásban, miként tudnánk minél magasabb színvonalon tanítani a gyerekeket az új épületben. Tudtuk, hogy a szaktantermeknek köszönhetően főként a természettudományokban, valamint a tornacsarnoknak hála a testnevelésben is egészen új lehetőségek nyílnak meg számunkra, és a mi dolgunk az, hogy tartalommal töltsük meg az iskola csúcstechnológiás épületét. Minthogy csoportszobáink is lettek, a gyerekek esélyt kaptak arra, hogy differenciáltan tanítsuk őket, a képességeiknek megfelelően. A tehetséggondozás már a régi épületben is kiemelt feladat volt, ahogyan most is az, s persze a felzárkóztatás sem maradhat el.

Szabó Ferencné Ilona: A jövőben a gyerekek az érdeklődési körüknek megfelelően tudnának szak- és sportköröket választani. Az elkövetkezendő tanévekben tervezzük színjátészó, újságíró, matematika, robotika, kémia, fizika, biológia, földrajz, ECDL-előkészítő vagy épp háztartástan szakkört is indítani, mert rendkívül kreatív és hozzáértő szakos pedagógusok alkotják a tantestületünket. A várható tanulói létszám növekedésével a jövőben az idegen nyelvek mellett emelt szinten szeretnénk oktatni a természettudományos tantárgyakat, minden tárgyi és személyi feltétel adott lenne ehhez is.

Sulyok Attila: Hiszünk továbbá a sport jellemformáló erejében, abban, hogy megtanítt mindenre, ami ahhoz

kell, hogy tanulóink megállják a helyüket az életben, ezért is helyezünk külön hangsúlyt a testmozgásra, túl azon, hogy egészséges életmódra szeretnénk nevelni a gyerekeket. A tornacsarnok, illetve a szabadtéri rekortán sportpálya lehetővé teszi mindezt. Sajnos az általunk megálmodott oktatási programot ebben a tanévben még nem teljesen tudjuk megvalósítani, de semmiképpen sem adjuk fel álmainkat, és hisszük, hogy az általunk összeállított, előremutató, a gyerekek fejlődését segítő programunk idővel életbe léphet majd.

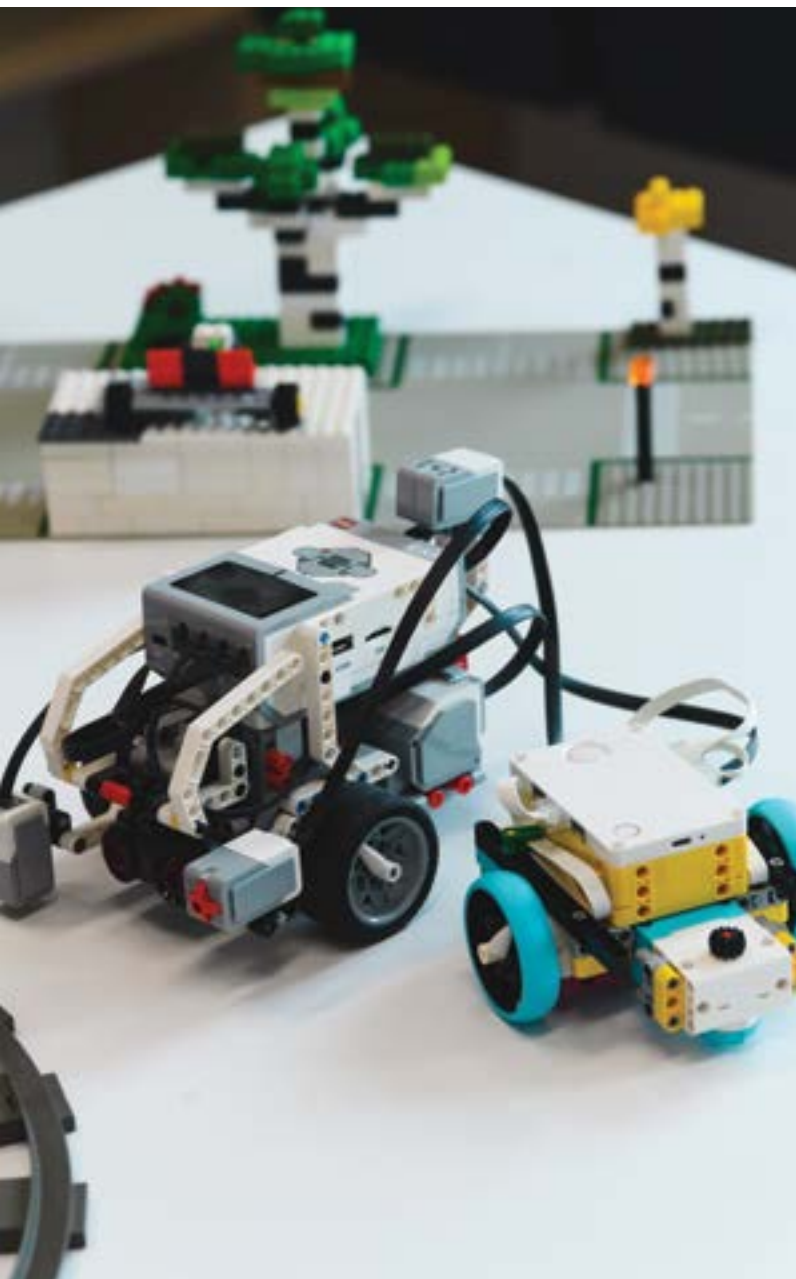
Hogy tetszik a gyerekeknek az új iskola?

Sulyok Attila: Nagy boldogsággal és büszkeséggel léptek be a komplexumba, bár a nagy tér eleinte kissé szokatlan volt nekik, ám ahogy kezdjük belakni, s ahogy lassanként elkészülnek a tantermek dekorációi, egyre otthonosabbá válik az építmény. Jelenleg közel 230 tanulója van az Endresz György Általános Iskolának, mintegy harminccal több, mint az elmúlt tanévben, köszönhetően annak, hogy 2022 szeptemberétől már fogadhattuk azokat a gyerekeket is, akiket korábban a helyszűke miatt kellett elutasítanunk. Nagyobbak a tantermeink, így harminc főig bővíthetjük az egyes osztályok létszámát, vagyis most már örömmel látjuk a helyi tanulóinkon kívül a környéki iskolásokat is, akik endreszesek szeretnének lenni. Köszönettel tartozunk mindenkinek, aki hozzájárult ehhez.

Digitális kultúra Úton a jövő felé

Robotikát is tanulhatnak a felcsúti gyerekek

I skolánk összesen 25 programozható robottal gazdagodott, s a robotika szaktanteremnek köszönhetően a legkorszerűbb körülmények között ismerkedhetnek diákjaink a mesterséges intelligenciában rejlő lehetőségekkel.

„Digitális világban élünk, s ennek jelentőségét felismerve a NAT 2020-ban az informatika tantárgyat digitális kultúrává nevezte át, amelyet a 3. osztálytól tanulnak a gyerekek – mondja iskolánk tanárnője, Vörösné Székely Henriett. – Az új iskolában lehetőségünk van arra, hogy mindenféle digitális eszköz használatával ismerkedjenek a tanulók. Minthogy elvégeztem a Mobilrobotok az oktatásban című tanfolyamot, s a hazai általános iskolák között kivételes módon az Endresz számára megadott, hogy 15 darab egyszerű feladatokra képes kezdő és 10 darab összetettebb feladatokra is képes haladó robottal rendelkezzen, robotika szakkörünk indul, amely a programozás alapjainak az elsajátítására, az algoritmikus gondolkodás fejlesztésére helyezi a hangsúlyt – ez a tudás az élet minden területén hasznos lehet. Az első programozható robotok életre hívása a LEGO® projektje volt, a különféle robotikaversenyek pedig nagy népszerűségnek örvendenek, a magyar nemzeti csapat néhány éve világbajnokságot is nyert. A jövőben két jelentős versenyre mi is szeretnénk benevezni, az egyik azért is különleges, mert magát a robotot is nekünk kell megterveznünk és megépítenünk, majd pedig programoznunk, hogy a megadott feladatot egy adott tematikába illeszkedve végrehajtsa úgynevezett robotasztalon.”

Az új iskolában robotika szaktanterem is létesült, ahol kiscsoportokban dolgozhatnak a gyerekek. „Így megtanulnak együtt gondolkodni, a feladatokat egymás között megosztani, a hibáikat kijavítani, a teljesítményüket értékelni, a véleményüket ütköztetni, ugyanakkor csapatként végig együtt maradni, elsajátíthatják továbbá az alkotás sokszor meglehetősen hosszú folyamatának a módszerét – fogalmaz iskolánk tanára. – A gyerekek rendkívül fogékonyak a robotokkal való munkára, alig várták már, hogy valódi robotokat tarthassanak a kezükben. Mivel csaknem minden osztály tanulja a digitális kultúrát, nem csupán a szakkörös gyerekek foglalkozhatnak majd a robotokkal. Az adott korosztálynak megfelelően minden tananyagban kiemelt helyen szerepel a programozás. S mivel két drónunk is van, a drónprogramozással is megismerkedhetnek majd a diákok. Nemrégiben mintegy hárommillió forintot támogatást nyertünk egy pályázaton, amely lehetővé teszi a természettudományi és a digitális ismeretek bővítését. Ezt a projektet ebben a tanévben fogjuk elkezdni, s benne a robotika mellett hangsúlyozottan előkerül majd a 3D-s nyomtatás témája is, szereznénk beszerezni egy 3D-s nyomtatót, hogy a gyerekek megismerkedjenek annak használatával, programozásával is. Ezek tehát az elkövetkezendő hónapok és évek legfőbb tervei és feladatai.”

Ünnep „Aki iskolát épít, az a jövőbe vetett hittel cselekszik”

Tanévnyitó az Endreszben – az első az új iskolaépületben

Beköszöntött az ősz, és vele együtt az iskolaidő. Előkerültek az ünneplők, s szeptember 1-jén végre megtelt élettel a felcsúti Endresz György Általános Iskola új épülete, amely az ünnepi tanévnyitón „tárt karokkal”, immár teljes pompájában várta a diákokat, akik a szeptemberi borús időjárás miatt az iskola tornacsarnokában gyűltek össze az évkezdésre.

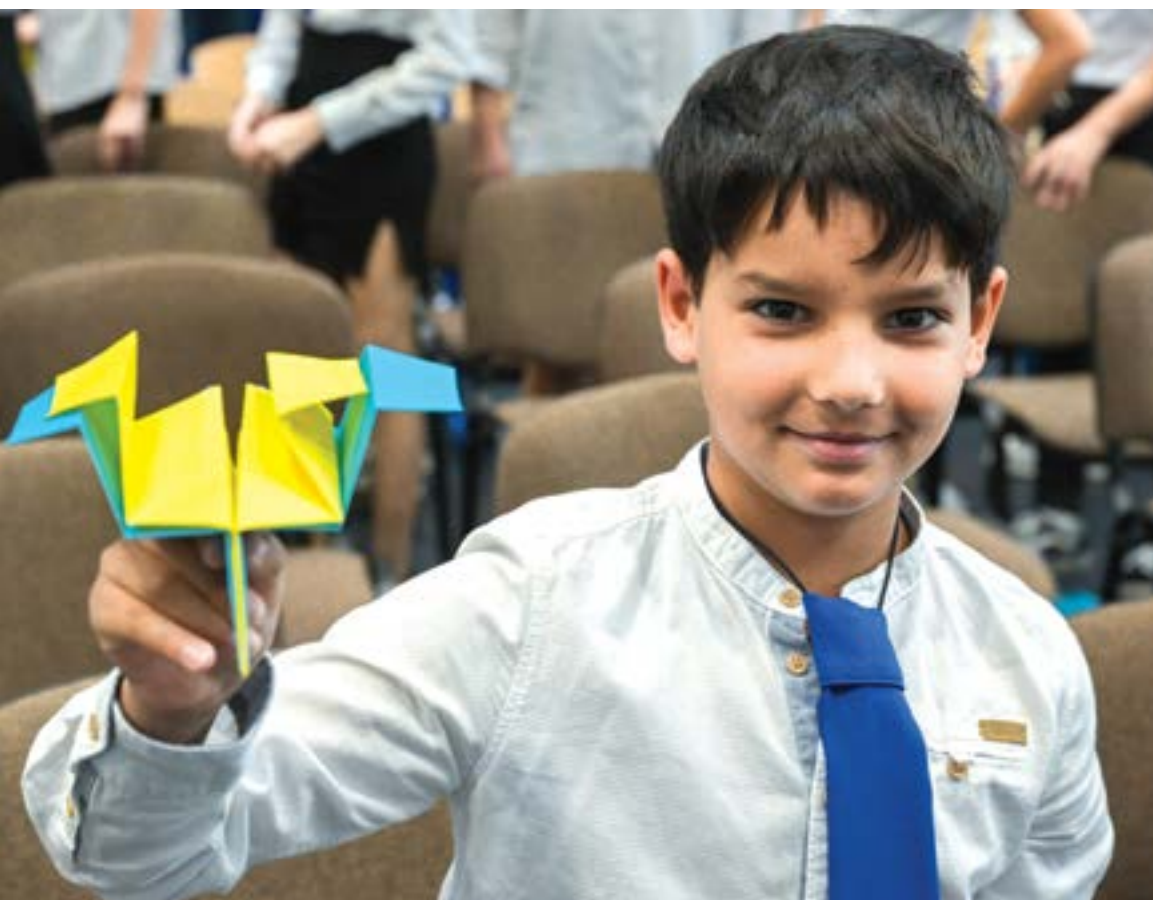

A falutörténet egyik kiemelt pontjaként a 2022/2023-as iskolaév nyitányán került sor az Endresz György Általános Iskola új épületének ünnepi átadására, amelynek során tanáraink és tanulóink máris birtokukba vehették a Faluház szomszédságában felépült komplexumot. „Sokak erőfeszítése kellett ahhoz, hogy minden a helyére kerüljön, hogy minden meglegyen, hogy épp olyan legyen, ahogy elképzeltük – fogalmazott Mészáros László polgármester. – Tudjuk, hisszük, hogy ez az iskola jó helyre épült. Felcsút otthont és lehetőséget ad a fiataloknak. Ha ilyen intézményben fejlődhetnek diákjaink, akkor hihetünk abban, hogy a jó utat választják az életben is. Rendkívül modern iskola létesülhetett a községben, amely túlmutat a település keretein, s nem csupán a helyi, de a környékbeli diákok számára is lehetővé teszi, hogy megfelelő körülmények között pallérozódjanak. Köszönet mindazoknak, akik hozzájárultak ahhoz, hogy új iskola épüljön Felcsúton.”

„Aki iskolát épít, az a jövőbe vetett hittel cselekszik – mondta Török Szabolcs, a Székesfehérvári Tankerületi Központ igazgatója. – Ez az épület a közösség erejét mutatja, s üzen is: azt jelzi, hogy ha hiszünk valamiben, s megvan a reménységünk, a kicsiny építőkövek egésze állhatnak össze.” Maruzsa Zoltán köznevelésért felelős államtitkár az elmúlt időszak szerte az országban zajló egyedülálló iskolafejlesztési programjait ismertette kiemelte: „Felcsúton XXI. századi modern iskola jöhetett létre, amelyre büszke lehet minden lakos és az egész magyar köznevelés. Számítok minden pedagógus szolgálatára ebben az új iskolában, amely kivételes lehetőségeket teremt a tehetségfejlesztésre. Falai között kimagasló körülmények között kezdek meg a diákok az évet.”

Az ünnepélyes szalagátvágást követően Sulyok Attila, az Endresz György Általános Iskola igazgatója szimbolikusán átvehette az iskola kulcsát, majd Burbela Gergely katolikus pap és Hős Csaba református lelkész egyaránt megáldotta az új intézményt. Az iskolások versekkel búcsúztatták a nyári szünidőt, s az évnitős „klasszikusokkal” köszöntötték az új tanévet. „Számok, betűk és dallamok, szervusz, iskola, itt vagyok!” – harsogták a kis elsősök, akiknek a nagyok, a nyolcadikosok kötötték a nyakukba az „endressességet” jelképező kék nyakkendőt. „Hölgyeim és Uraim, itt a kapitány beszél! Kérjük, kapcsolják be biztonsági övüket, megkezdjük az emelkedést! – fordult az iskola közösségéhez a pilóta, Endresz György után szabadon Sulyok Attila igazgató. – Köszönjük, hogy ebben a csodálatos intézményben indíthatjuk a tanévet.” A „kapitány” aztán az iskola „keresztapjára” emlékezve a tanulókkal együtt sárga-kék papírrepülőket reptetve nyitotta meg az új évadot.

Riport Iskolások lettek

Bepillantás az elsősök mindennapjaiba

Hogy alaposan bemelegedjenek azok a pici ujjacskák, vidám zenés kéztornával veszi kezdetét az írásóra. Az átmozgatás után máris könnyebben megy a leendő betűk „alkatrészeinek” gyakorlása, de még mielőtt nekifognának, a tanító néni pecsétet nyom azon kis elsősök füzetébe, akik nem csupán a házi, de a szorgalmi feladatot is elvégezték. „Hogy te milyen ügyes vagy, nagyon büszke vagyok rád!” – hangzik a dicséret egytől egyig minden gyermeknek. Molnár Bianka tanítványa az új iskolaépület legelső elsősei. A mesés szép váli tanítónő számára pedig szintén meghatározó kezdetet jelent a 2022/2023-as tanév. A Mészáros Alapítvány egykori ösztöndíjasa a tanítóképzőt követően pályakezdőként helyezkedett el a felcsúti iskolában, s tanítói ars poeticájának részeként arra törekszik, hogy a rábízott gyermekek egészen egyedi személyiségét segítsen kibontogatni – új iskolánk első osztályának színes világába pillantottunk bele.

Még csupán néhány hét telt el a szeptemberi „beköltözés” óta, ám az elsősők tanterme napról napra otthonosabb formát ölt. „Számomra nagyon fontos, hogy családi környezetben teljenek a napjaink, épp ezért, ha időnk engedi, a gyerekekkel együtt mindig dekorálunk kicsit – meséli a tanórák közötti szünetben Molnár Bianka, az elsősők tanítónője. – Minden reggelünket úgy kezdjük, hogy leülünk a meseszőnyegünkre, s elmondok egy mesét a gyerekeknek, amit aztán meg is beszélünk közösen. Hiszek a mesék erejében.” Bianka a családjával Vál községben él, s a pedagógiai gyakorlatát is általános iskolánkban végezte. „Már akkor szeretettel fogadtak a gyerekek és a tanárok is, tudtam, hogy jó közösségbe csöppentem, így nagyon örültem, amikor megkaptam a lehetőséget, hogy az elsősők osztályfőnöke legyek. Megtiszteltetés és próbatétel is egyben, hogy a gondjaimra bízta őket, s igyekszem megfelelni a nem kis felelősséggel járó feladatnak” – fogalmaz a fiatal tanítónő, aki kezdetben gyógypedagógiát tanult, ám időközben rádöbbsent: nem ez az ő útja. „Jelentkeztem hát a tanítóképzőbe – mondja. – Mindig szerettem gyerekekkel foglalkozni, már csak azért is, mert két húgom van, akikről sokszor gondoskodtam. Mivel táboroztatni is jártam, sok gyermek volt körülöttem, így egyértelművé vált, hogy a legideálisabb pálya számomra a tanítás lesz.” Tanulmányai során a Mészáros Alapítvány ösztöndíja nagy segítséget jelentett Bianka számára: „Tehermentesíthetem a szüleimet, illetve igyekeztem félretenni a jövőmre, de a támogatás mellett az volt számomra a leginkább meghatározó, hogy a Vál-völgyi fiatalok közösségébe tarthattam. Nagyon örülök, hogy – voltaképp követve az alapítvány által a helyi fiatalok számára megálmodott utat – helyben tudtam elhelyezkedni.”

A 2022/2023-as tanév elsősei húszan vannak – tizenöt kislány és öt kislány. „Nagy fölénnyel vannak a fiúk, nem véletlen, hogy a csibészség is az életünk része – árulja el nevetve Bianka. – Ugyanakkor ügyesen és gyorsan tanulnak, igyekeznek odafigyelni az órákon, egyre jobban megy a munka, lassan összeszokunk, s a tananyagban is szépen haladunk. Szeretnék mindenkit jól megismerni, s szeretnék mindenkire úgy hatni, hogy annak köszönhetően a személyisége gyarapodjon. Szeretném a gyerekeket a saját kis egyediségükben segíteni. Számomra ugyanis a

legfontosabb, hogy önálló és erős személyiségük alakuljon ki, ami kitart majd egész életükben. Épp ezért mindenkiben a pozitív jellemvonásokat próbálom erősíteni.” Elsőseink napi legkevesebb három tanórát töltenek tanító nénijük gondviselésében, s a munka mellett rengeteget játszanak. „Fontosnak tartom a játékot, ahogyan a testmozgást is – vallja Bianka. – Mindemellett sokat beszélgetünk, bátran kérdezhetnek, megoszthatják a gondolataikat. Szeretek velük foglalkozni, a kíváncsiságukkal, az őszinteségükkel nap mint nap új lendületet adnak nekem. Az pedig nagy kiváltság, hogy mi lehetünk a legelső osztály ebben a szép új iskolában, ahol mindenki szeretettel fogadott bennünket. A pedagógustársakkal is remekül kijövök, számíthatok rájuk, segítenek, ha kell, s minthogy többen már évtizedek óta a pályán vannak, mi több, a kezdetektől ebben az iskolában tanítanak, komoly példát jelentenek számomra. Tapasztalatukkal, tudásukkal, úgy érzem, megalapozhatják a hivatásomat.” Becsöngetnek. Az iskolatáskákból immár a matekfüzetek kerülnek elő, elsőseink pedig már „el is vesztek” a számok bűvöletében.

Beszélgetés Új időszámítás kezdődött

Török Szabolcs tankerületi igazgató az iskola születéséről és a versenyképes tudás szerepéről

A felcsúti iskola a térségben olyan központi helyet tölthet be, ami hosszú távon biztosítja a település fiataljainak megfelelő színvonalú oktatását – véli Török Szabolcs, a Székesfehérvári Tankerületi Központ igazgatója, akit a digitális megújulás fontosságáról és a magyar iskola feladatáról is kérdeztünk.

Ha új iskolát avatnak egy közösségben, az kétségkívül piros betűkkel kerül be az adott település históriás könyvébe. Ön szerint miben áll az új iskola falutörténeti jelentősége?

– Egy új iskola születése még egy nagyvárosban is rendkívüli eseménynek számít. Olyan településen pedig, ahol csak egy általános iskola van, ahol az iskola mindennapjai szervesen beépülnek a település életébe, szinte új időszámítás kezdődik egy új iskola avatásakor.

Mit gondol, milyen szerepet tölt be az Endresz György Általános Iskola a székesfehérvári tankerület, illetve a térség életében?

– A Székesfehérvári Tankerületi Központ számára minden iskolánk

ugyanolyan fontos, pedagógusaink mindenhol a tudásuk legjavát nyújtják, ugyanakkor kétségtelen, hogy ez az iskola a térségben olyan központi helyet tölthet be, ami hosszú távon biztosítja a település fiataljainak megfelelő színvonalú oktatását.

Az új iskola épülete a legmodernebb technológiával, a kor műszaki színvonalának megfelelően készült, felszereltsége ugyancsak „high-tech”. Vajon az oktatást tekintve milyen lehetőségeket rejt magában ez az infrastruktúra?

– Az épület esztétikus külseje, minden igényt kielégítő felszerelése, modern infrastruktúrája nagyon sokat jelent, de nem feledkezhetünk meg a pedagógusok és az egyéb is-

kolai dolgozók áldozatkész munkájáról sem. Kiemelten fontos a pedagógusok új technikai környezethez folyamatosan alkalmazkodó módszertani megújulása is, amelynek elősegítésében a Székesfehérvári Tankerületi Központ messzemenően elkötelezett. Jelenleg is számos nevelőtestület sajátítja el a digitális megújulást segítő módszereket.

A térségben – úgy tudom – egyedülálló módon a felcsúti iskolában robotika szaktantermet is kialakítottak, s a gyerekeket összesen 25 darab robot használatával sajátíthatják el az alapvető programozási ismereteket. Napjainkban vitathatatlan a digitális kultúra térnyerése, különösen a fiatalok életében.

Hogyan aknázza ki a magyar oktatás ezt a területet? Mi a jelentősége, s mennyire hangsúlyosan jelenik meg a tantervben?

– Versenyképes tudás csak versenyképes technológiával adható át. Amilyen eszközök eddig csak nagyvárosi intézményekben voltak elérhetők, most a gyermekek mindennapjainak lesznek részei. Tanulóink abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy a legmodernebb technikai-informatikai eszközök állnak rendelkezésükre ahhoz, hogy a jövő munkaerőpiaci világára megfelelően felkészülhessenek, az ehhez szükséges alapvető készségeket elsajátíthassák. A digitális kultúra minden tantárgy oktatásában megjelenik, kiemelt szerepét jelzi, hogy a digitális oktatás tartalomfejlesztését önálló kormánybiztos felügyeli.

Ön szerint – együtt tartva a világ változásával – mi ma egy magyar iskola feladata?

– A magyar iskola feladata évszázadok óta változatlan: az általános emberi értékekre, az életre, a hazaszeretetre nevelés, az önálló gondolkodás képességének elsajátítása, a helyes identitástudatra és a helyes erkölcsi életre nevelés.

Konyha-művészet A titkos összetevő: a szeretet

Látogatás az általános iskola főzőkonyháján

Iskolánk új épületében a legkorszerűbb eszközökkel és berendezésekkel felszerelt, mintegy hatszáz személy kiszolgálására alkalmas főzőkonyha kezdte meg működését, amely túl azon, hogy gondoskodik arról, hogy minden iskolás gyermek jóllakjon, komoly potenciált rejt magában, hiszen kapacitásánál fogva akár külső étkeztetést is képes biztosítani, s a jövőben különféle programok, rendezvények során vendéglátóként is szerepet vállalhat. Antal Csilla, a konyhát üzemeltető Felcsúti Gazdasági és Szolgáltató Kft. ügyvezetője mesél az iskolai főzőműhely küldetéséről.

„Míg az iskola 480 gyermeket képes befogadni, addig a főzőkonyha akár hatszáz adag étel elkészítését is tudja vállalni – kezdi Csilla, miközben már javában sorakoznak a százötven fős étkezőben a gyerekek az iskolai ebédszünetben. – Ez azt jelenti, hogy a külső, akár szociális étkeztetést telt ház esetén is biztonsággal el tudnánk látni. Jelenleg több mint kétszáz személyre főzünk, többségük iskolás gyermek, kisebb részük pedagógus, dolgozó. Ám a jövőben ez a szám nőhet, akár más iskolákat, egyéb intézményeket is kiszolgálhatunk. A konyhát a legmodernebb technológiával szerelték fel, s bár van még mit optimalizálni, azt mondhatjuk, hogy öröm itt dolgozni. Nemrég a kötelező ellenőrzésen is jól megfeleltünk, úgyhogy boldogan megyünk tovább.” Iskolánk konyhás csapatát nagyrészt helyiek alkotják, olyan szülők, akiknek a gyermekei szintén az Endresz tanulói. „A legtöbbjük még kezdő a közétkeztetésben, de készek a tanulásra, a fejlődésre – árulja el Csilla. – S mivel a gyermekeik révén erős a kötődésük az iskolához és a településhez, egészen magától értetődő számukra az, hogy itt tevékenykednek. Mindannyian szívvel-lélekkel végzik a napi feladataikat, kissé emocionális alapon, azért, hogy tegyenek a felcsúti gyermekekért. Ezzel a mentalitással, úgy hiszem, egészen más dolgozni.”

A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokat a 37/2014. (IV. 30.) EMMI-rendelet írja le – iskolánk főzőkonyhája is ezeket a szabályokat követi. „Napi háromszori étkezést biztosítunk, s különféle mutatók mentén tíz napra állítjuk össze az étlapot – mondja az ügyvezető. – Az előírásoknak megfelelően minden étkezésnél ügyelünk az energia-, a zsír-, a telítettség-, a fehérje-, a szénhidrát- és a cukortartalomra, valamint a sótartalomra is. Ételkészítéshez kizárólag jódozott konyhasót használunk, a tálalókonyhán az ételhez sem só, sem cukrot nem adhatunk. Állati eredetű fehérjeforrást minden főétkezésnek tartalmaznia kell, a tíz napban halat is adunk a gyerekeknek, s biztosítanunk kell a megfelelő mennyiségű zöldséget vagy gyümölcsöt nyers formában, valamint valamilyen – lehetőleg teljes kiőrlésű – gabonaalapú élelmiszert. Az iskola részt vesz a 2004 óta működő iskolatej programban is, így a tejtermékekhez is kellő mennyiségben juthatnak hozzá a diákok.” Az említett rendelet betartását, az étrend, az étlap és az úgynevezett nyersanyag-kiszabati ív összeállítását, továbbá

a főzőkonyhán az ételek elkészítését és az ételosztást az élelmezésvezető, Kochné Somogyi Zsuzsanna felügyeli, aki több mint tízévesnyi óvodai szolgálat után döntött úgy, hogy kitanulja az élelmezésvezetői szakmát, s belevág egy teljesen új feladatba. „Hatalmas elszántsággal és lelkesedéssel kezdte meg a munkát, és lelkiismeretesen készült hónapokig a konyha elindítására, nélküle nem állt volna össze ez az egész időben – mondja Csilla. – Együtt rengeteg számoltunk, terveztünk, és még többet izgultunk, de minden előírást betartva azt tapasztaljuk, hogy igenis megvalósítható az egészséges táplálkozás a menzán. Mi megkaptuk a felhatalmazást, hogy jól csináljuk, s erre törekszünk. A közétkeztetés szabályainak maximális figyelembevételével szeretnénk minél többet kihozni az adott ételből, olyasmit, amitől a gyerekek olvasatában kevésbé lesz »menzaízű«. Igyekszünk idényjellegűen tervezni, s az alapanyagok megválasztásában is a minőségre törekszünk. Így például a pékárut a Vál-völgye Pékség biztosítja számunkra, a tervünk pedig az, hogy idővel a legtöbb alapanyag helyi vagy környékbeli termelőktől kerüljön a konyhapultra.”

A beépített konyhatechnológia ugyancsak lehetővé teszi, hogy az egészséges életmód kívánalmainak megfelelően készüljenek el tanulóink ételei. „Például a sütő-pároló szekrény a professzionális üzemi konyhák egyik alapdarabja, amellyel nem csupán a költségeinket csökkenthetjük, de növelhetjük az ételek elkészítésének gyorsaságát is – ismeri Csilla. – A húsok puhák és ízletesek lesznek, a zöldségekben pedig több vitamin és ásványi anyag marad.” Csilla őszinte lelkesedéssel beszél újdonsült hivatásáról, amelyben a multik világát maga mögött hagyva találta meg magát. „Annak idején a főiskolán vendéglátást és szállodaiipart tanultam, ám az egyetem után elcsábított a másik terület, a közgazdaságtan és a marketing, amihez más szemlélet kellett – meséli. – Nem kis döntést meghozva most hátrahagytam a bizniszszférát, nem éreztem ugyanis, hogy igazán hasznosnak tennék. Itt viszont már az első pillanattól biztosan tudom, hogy jó az, amit csinálunk. Egyszerűen jó a gyerekek között lenni, és jó értük dolgozni. Tele vagyok tervekkel. Mivel a konyhának bőven van még szabad kapacitása, szeretnék nyitni kifelé. Bármilyen rendezvényt képesek vagyunk fogadni, akár esküvőket is, a tornacsarnoknak köszönhetően pedig sporteseményeket is ki tudunk szolgálni. Egy szóval: rengeteg lehetőséget rejt magában ez a hely.”

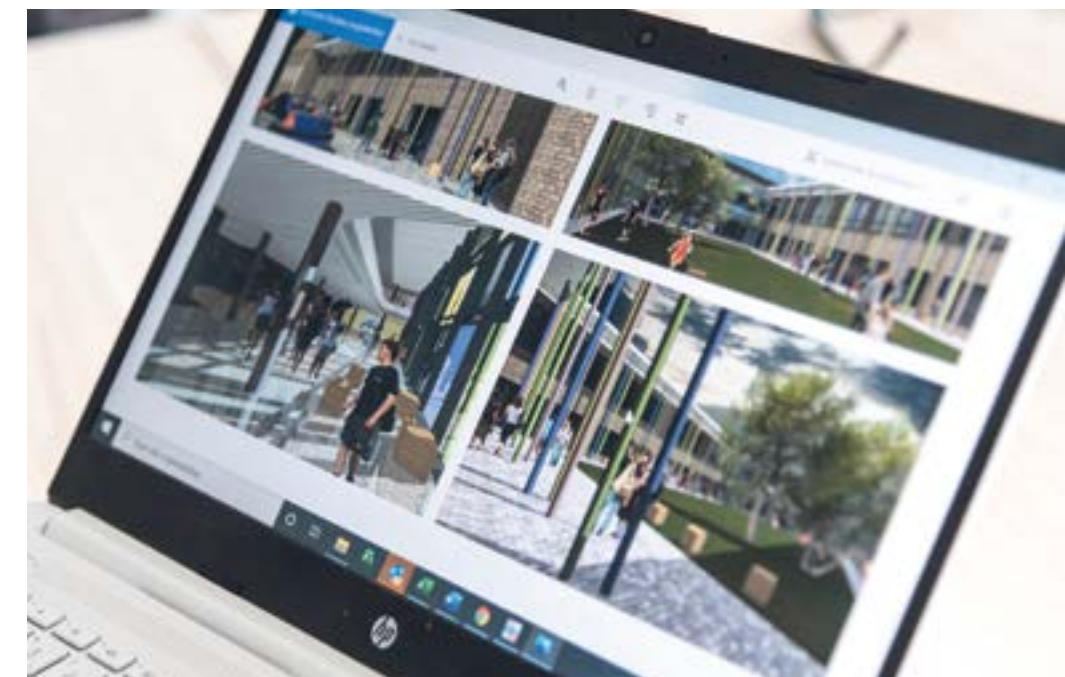
Hogy, a menzai étkezés élmény legyen

Bemutatkozik a főzőkonyha szakácsa

Négy fiú édesapjaként, baptista lelkipásztorként szíve minden szeretetével készíti iskolásaink napi menüjét Nagy László, a nagyegyházi konyhaművész.

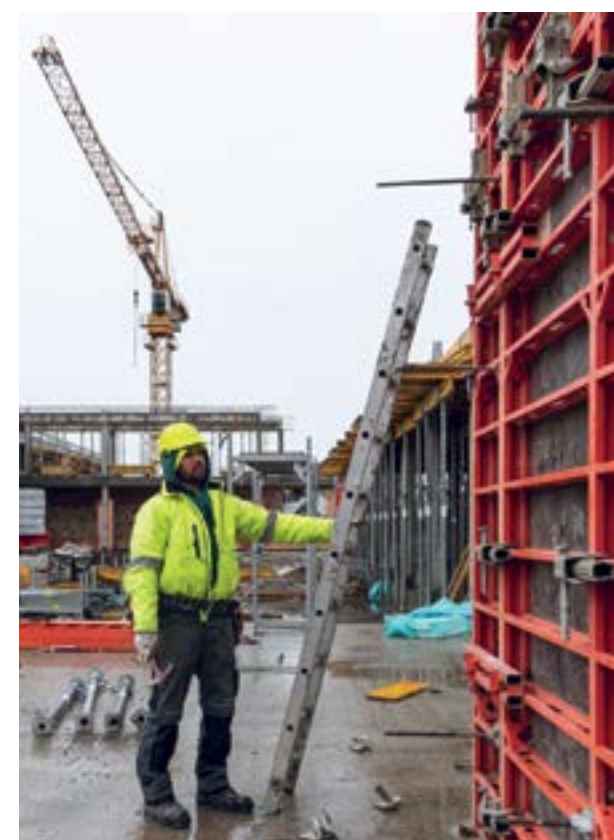
„Úgynevezett gyülekezetplántáló lelkipásztorként szolgálom a baptista egyházban Pilisvörösváron, azaz a gyülekezet építésén fáradozom – meséli Nagy László. – A lelkesedés a hivatásom, ugyanakkor a családomról gondoskodnom kell, így mindig volt világi foglalkozásom. Újfehértón születtem, 19 évesen szakácsként indultam el az úton, s voltaképp a bátyáim indíttatására tanultam ki a szakmám. A családom a mezőgazdaságból élt. Az egyik bátyám agrármérnök, a másik hentes lett, így hát én, a legkisebb szakácsnak mentem. Mivel édesanyámnak csupa fia született, be voltunk fogva a házimunkába. Édesanyámtól van a konyha szeretete is. Ám volt néhány év az életemben, amikor hátat fordítottam a szakmámnak, úgy éreztem ugyanis, hogy nem élhetem meg benne a kreativitásom. Váltottam, üzletkötő, majd vállalkozó, aranykalászos gazda és teológus lettem. De azért soha nem engedtem el teljesen a tanult szakmám, s egyéb foglalkozásaim közepette családi napköziben, esküvőkön, táborokban, különféle rendezvényeken főztem. Amikor a feleségem felolvasta nekem a hirdetést, miszerint az új felcsúti iskolába szakácsot keresnek, úgy éreztem, megszólít ez a lehetőség. Miért ne próbálnám meg? – gondoltam, elvégre nálam jobban aligha szereti bárki is a gyerekeket, ez a motiváció meg már félsiker – mosolyog szakácsunk. – Mind a négy fiam az Endreszbe járt, illetve a legkisebb most nyolcadikos. Kötődöm hát az iskolához. S mivel Nagyegyházán élünk, Felcsút mindig a látókörünkben volt. Azzal, hogy betölthettem a pozíciót, nagy lehetőséget kaptam. Szeretnék jól élni vele. Emlékszem, hogy amikor iskoláskoromban a konyhás nénik rám förmedtek, ha netán nem ettem meg az ebédet, akkor elhatároztam, hogy ha egyszer a pult másik oldalán állok, minden gyerekkel kedves leszek. Bár a menza a vendéglátás egy speciális területe, ahol előtérbe kerülnek a különféle előírások, azt szeretném, hogy mindezeket betartva a gyerekek számára az iskolai étkezés is élmény legyen. Szeretném közelíteni a menzai étkeket az otthoni ízekhez, arra törekszem, hogy a lehető legjobb legyen az itteni étel, s hiszem, hogy az sem mindegy, hogyan szolgáljuk ki a kis vendégeket. Egy jó szó, egy kedves mosoly, és máris jobban esik az étel... Olyan konyhai eszközök és berendezések állnak a rendelkezésünkre, amelyek lehetővé teszik, hogy minőségi ételt készítsünk. Már csak a szívünk kell a finom fogásokhoz. Megtaláltam azt a munkahelyet, ahova szívesen jövök reggelente. Itt átélhetem azt az örömet és alkotást, amit a főzés jelent. A konyharuháinkon is ott a mottónk: »A titkos összetevőnk: a szeretet«.”

Képriport *Iskola született*

Terepszemle – az alapkőletételtől az átadásig

Mint ahogy a sokat megélt, régi iskola épületét már jócskán kinőtte a település, 2020 őszén kezdődött meg a világhírű magyar óceánrepülőről elnevezett Endresz György Általános Iskola új épületének megépítése a felcsúti Faluház mögötti területen, a hajdani sportcsarnok helyén. A Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Program keretében megvalósuló projekt első lépéseként 2020 decemberében tették le az iskola alapkövét, s a több mint hatmilliárd forint összértékű beruházás zárásaként a 2022. szeptember 1-jei tanévkezdésre öltött végleges formát a kétszintes, tizenhat tantermes, 1000 négyzetméteres tornacsarnokkal ellátott, saját főzőkonyhával felszerelt iskolaépület, amely akár 480 gyermek számára teremtheti meg a lehetőséget, hogy a legkorszerűbb körülmények között folytathassa tanulmányait a községben.

- A Fejér Megyei Hírlap aznapi száma, a forgalomban lévő pénzermék és az iskolaépület tervei kaptak helyet az időkapszulában, amelyet az építkezés kezdetén elhelyeztek a tanműhely alapkövében.
- A szerkezetépítési és falazási munkálatok során az építők kehelyalapot alakítottak ki talpgerendákkal, az épület tartószerkezete monolit vasbeton pillérvázás technológiával készült, a födémek is monolit vasbetonból vannak, vázkitöltő falazatot használtak. A tornacsarnok hibrid szerkezetű, hosszanti falait szendvicspanelek, az azokra merőleges rövid falait vasbeton pillérek alkotják, a tetőnek fa tartószerkezete van.
- Az iskola homlokzata részben klinkertégla-burkolatot, részben dryvit nemesvakolatot kapott. A tető cserépborítású.
- A tetőn bevilágító kupolákkal ellátott, a friss levegőt 16 vetőfűvókával biztosító több mint ezer négyzetméteres sportműhelyben eredményjelző, labdafogó háló, 48 darab bordásfal, több mászókötel és -rúd, két kézilabdakapu és két mozgatható kosárpálánk is helyet kapott. A tér függönyökkel választható el.
- Az épületet elsősorban padlófűtéssel látták el, de a lapostetőn abszorpciós hőszivattyús rendszert is kiépítettek, ami rásegítő megoldásként a kazánok mellett a fűtést biztosítja.
- Az irodákban laminált padlót, a tantermekben linóleumot, a vizesblokkokban csúszásmentes greslapot, a tornacsarnokban pedig úgynevezett sportpadlót fektettek le.
- Antracit színben alumínium nyílászárókat helyeztek el, a szükséges helyeken biztonsági üvegezéssel.
- A Fő utca felőli főbejáratnál színes acéloszlopok teszik mozgalmassá a homlokzatot – némelyik nem csupán dekorációs célt szolgál, de esővíz-elvezető szereppel is bír.
- Az iskola előtt a hagyományos parkolóhelyek mellett rendkívül modern Kiss 'n' Ride helyeket is kialakítottak, ahová a szülők félreállhatnak, amíg gyermeküket egy puszi kíséretében kirakják vagy felveszik.
- A kártyás beléptetőrendszeren átjutva az iskola közösségi terében találjuk magunkat, ahonnan – az épületfelügyeleti rendszert is irányító portaszolgálat mellett – megközelíthetjük az igazgatói és a tanári szobákat is, s innen nyílik két folyosó: az egyik a földszinti alsó tagozatos tantermek, a másik a hátsó traktus, a konyha, az ebédlő, az öltözők és a tornacsarnok felé vezet.
- Középen térkövezett, fákkal beültetett belső udvart alakítottak ki, de az épület mögötti szabadtéren sportpálya és játszótér is található.
- Összesen 44 lombos fa, juhar, kőris vagy épp hárs, valamint 1693 cserje, tálajtakaró – így például kékszakáll, madárbírs, hortenzia, orbáncfű, boglárka, levendula, mirtuszlonc és gyöngyvessző – lelt otthonra az iskola környékén.
- Amellett, hogy az új iskolaépület hagyományos „szerepkört”, oktatási-nevelési funkciót tölt be, különféle közösségi programok megrendezésére is alkalmas.
- Az akár hatszáz személy kiszolgálására képes főzőkonyhát a legmodernebb eszközökkel, rozsdamentes pultokkal, üstökkel, edényekkel szerelték fel, az előírásoknak megfelelően külön raktárral a húsárúnak, a földesárúnak vagy épp a zöldségárúnak is.
- A folyosón minden diáknak egyéni öltözőszekrény áll rendelkezésére.
- A vakok és gyengénlátók számára taktilis vezetősáv segíti a tájékozódást, ugyancsak rájuk gondolva az ajtókon Braille-írással is szerepel a terem neve, az akadálymentesítés érdekében személyfelvonót is üzembe helyeztek az épületben.
- A felső szinten a felső tagozatos tantermek mellett a biológiai, a fizikai, a kémiai és az ének-zenei szaktanterem, a nyelvi labor, a könyvtár, az informatika-terem, a foglalkoztatóknak helyet adó néhány csoportszoba és a raktár kapott helyet.
- Az energiatakarékosság jegyében az okosiskolaként funkcionáló épületet jelenlétérzékelővel, hőmérséklet- és a tantermekben fényerőszabályozóval látták el, mintegy 500 luxnyi fényt biztosítva, a megújuló energiaforrást a tetőn elhelyezett napelemek jelentik.
- Az átlagosan hetven négyzetméteres, interaktív panelekkel, valamint krétás és filces táblákkal egyaránt ellátott tantermek harminc tanuló számára biztosítanak helyet.

Tanárportrék Vallomások a katedráról

Pedagógusok évtizedek óta iskolánk kötelékében

Hogy miben áll a felcsúti iskola megtartó ereje? – a kérdésre szinte mindannyian ugyanazt a választ adják: az igazi közösség meglétében. Az Endresz György Általános Iskola pedagógusai közül többen is évek, évtizedek óta tanműhelyünk kötelékében állnak, mi több, akadnak olyanok, akik pályájuk egészét itt töltötték. Meghatározó tanítóink, tanáraink közül mutatunk be néhányat.

Agorát teremtettünk

Flier Éva egykori iskolaigazgató

„Teljes szívemből örülök, hogy az iskola új épülete, amely már az én időmben is tervben volt, mostanra elkészült. Rendkívül korszerű létesítmény született, így a pedagógusok a XXI. század kívánalmainak és lehetőségeinek megfelelően oktathatják a gyerekeket. A régi iskolaépülethez erősen kötődtem, hiszen magam is itt kezdtem a tanulmányaimat. Akkoriban a mi iskolánk számított a környék legmodernebb intézményének, s már óvodásként néztem az ablakból, ahogy a nagyok iskolába mennek, már akkor

iskolás akartam lenni én is. Azt pedig, hogy tanár leszek, szintén kisgyermekkoromban határoztam el. Alcsútdobozon kezdtem a pályámat, tanítottam és voltam iskolavezető a fővárosban, majd közel húsz év elteltével tértem vissza szeretett szülőfalumba. Szerettem volna tapasztalataimmal Felcsút hasznára lenni. Igazgatóként azon voltam, hogy megteremtsem a gyerekek számára a lehetőséget, hogy a lehető legjobb oktatásban részesüljenek. Kisiskolásként megélhettem, mit jelent egy jó közösséghez tartozni, éppen ezért igazgatóként is ennek kialakítására törekedtem. Közösségünk kötőelemévé a kultúrát választottam, hiszem ugyanis, hogy az iskola feladata nem annyira a lexikális tudás bővítése, sokkal inkább a gyermek nevelése, s ebben a kultúra jó szolgálatot tehet, ahogyan abban is, hogy visszataláljunk a gyökereinkhez. Nemzeti ünnepeinken mindig olyan műsorokban gondolkodtam, amelyek mellett, hogy közösségformálók, segítenek megismerni a történelmi múltunkat, az örökségünket, a hagyományainkat, s erősítik a szálát, amely az embert a szülőfalujához, a szülőhazájához köti. Épp ezért több hagyományt teremtettünk, számomra a legkedvesebb: minden osztályunk örökbe fogadott egy emlékhelyet, amelyet aztán maga gondozott. Felvetésemre avattunk a községben aradi, '56-os és trianoni emlékművet is, történelmi emlékparkot, igazi agorát teremtvé ezzel, ahol összejöhet a falu népe. Ennek része a Faluház – és immár az új iskola is. Dobó István egri várkapitánnyal együtt vallom ugyanakkor: a falak ereje nem a kőben van, hanem az emberek lelkében.”

Élethosszig a felcsúti iskolában

Baracska Zsuzsanna tanító

„Tizennyolc évesen, képesítés nélkül kezdtem a pályámat, s a mostani a negyvenedik évem az iskolában. Már kisgyermekként pedagógus szerettem volna lenni, a környékbeli gyerekekkel azt játszottam, hogy én vagyok a tanító néni, és őket tanítgatom. Itt nőttem fel, ide jártam iskolába, számomra a falu, az iskola nagyon sokat jelent. A régi épülethez pedig rengeteg emlék fűz. Emlékszem, amikor első osztályba mentem. Rajongással szerettem a tanító néninket, meg lehet, az ő példája is kellett ahhoz, hogy a katedrát válasszam hivatásomul. Reggelente összeszedtük egymást a társakkal iskolába menet, ugyanígy hazafelé, s végigmókáztuk az utat. Szenes kályhával fűtöttük az osztálytermet, a szünetekben kidobósat játszottunk az árnyas fák alatt a poros udvaron, s a mosdóban vigasztaltuk a síróssabb kislányokat az iskolás évek első viszontagságos napjain. Úttörőként jártuk a falut, hogy másoknak, különösen az időseknek segítsünk. A régi iskolában mindent a magaménak éreztem, el sem tudtam volna képzelni magam máshol. Persze akadtak nehézségek is, de meg sem fordult a fejemben, hogy elhagyjam a pályámat, az iskolámat. Egyek voltunk a kollégákkal. Olyan közösség alakult ki, amelybe jó volt beletartozni. Azt mondhatom, negyven éve örömmel jövök dolgozni, s mindig úgy kezdem a napot, hogy izgatottan átgondolom, mi mindent fogok a gyerekeknek megtanítani. Úgy hiszem, ezt csak szívből lehet csinálni. Sokszor eszembe jut, hogy egykori tanulóim ma már édesanyák és édesapák, akiknek a gyermekeit szintén én tanítottam meg írni-olvasni. Jól esik erre gondolni. Nem is tudnék az iskolától egyik napról a másikra elszakadni, ezért a nyugdíjazásom után vissza szeretnék jönni, hátha még az iskola szolgálatára lehetek. Régóta vártuk már, hogy formát öltjön az új épület, s nagyon boldogok vagyunk, hogy most itt lehetünk.”

A családiasságban van a varázserő

Lipták Andrea angoltanár

„Közel tíz éve tanítok a felcsúti általános iskolában, s biztosan tudom, hogy ha eljön az idő, innen szeretnék nyugdíjba menni, olyannyira otthonra leltem ebben a közösségben. Bevallom, soha nem akartam pedagógus lenni, de az angol szakon tanári képesítést is szereztem, s úgy voltam vele, megpróbálom. Két tanévet adtam magamnak, hogy lássam, mire mondok igent. Nem szerettem volna úgy a pályán maradni, hogy nem vagyok odavaló. Megszerettem a tanítást, ám volt egy időszak az életemben, amikor otthagytam a katedrát, s másból éltem meg. Ám mindeközben pedagógus voltam lélekben, s persze korrepetálást, nyelvvizsgára felkészítést végig vállaltam. Amikor elegendő lett az üzleti szektorból, visszatértem a tanításhoz. A családommal a gyermekeim születése után a fővárosból költöztünk a közeli Bicskére, úgy éreztük ugyanis, hogy a városi élet nem nekünk való. Ekkor kerültem Felcsútra, ahol örökre megpecsételődött a sorsom. Fél év múltán szinte minden gyermekre a sajátomként tekintettem, s idővel a szülőket is megismertem. Ennek az iskolának az otthonosságban, a családiasságban rejlik a bája, a varázssereje. Bár még kell egy kis idő, hogy az új iskolát belakjuk, s még iskolásabbá tegyük, úgy vélem, ezzel a komplexummal nagy lehetőség pottyant az ölünkbe.”

Arról szól az életem, hogy tanítok

Nollné Batek Angelika tanító

„Gyógypedagógus szerettem volna lenni, ám a szeretteim lebeszéltek róla, mondván, nem az én lelkemnek való. Tudtam ugyanakkor, hogy a pedagógia lesz az utam, ezért hát a fővárosi tanítóképzőbe jelentkeztem. Felcsúti férfihoz mentem feleségül, s a házasságunk évében, 1985-ben éppen üresen állt egy szolgálati lakás a községben, így lettem felcsúti lakos – s azóta is itt vagyok. Itt kezdtem a pályámat, és itt is fogom befejezni. Egyszerűen imádok tanítani, a hivatástudat tartott meg a pályámon. Mióta a gyermekeim kirepültek a családi fészekből, azóta szinte csak arról szól az életem, hogy tanítok. Soha nem bántam meg, hogy ezt a hivatást választottam, s nem jutott eszembe, hogy netán bármi mást csinálhatnék. Mindig olyan tantestületben dolgozhattam, amelyben jó volt a hangulat, s nem csupán kollégákat, de barátok is szereztem. Összeszorult a szívem, amikor az utolsó napon kiléptem a régi iskola ajtaján, mert igaz ugyan, hogy kicsi volt, és kopott, de a miénk volt. Közel negyven évet töltöttem ott. Azok a termek, azok az ajtók... minden zezug az ember szívéhez nőtt. Örülök, hogy megadatott a lehetőség, hogy az új iskolában is taníthatok. Gyönyörű, csillog-villog, s olyan eszközökkel szerelték fel, amelyek napjainkban már elengedhetetlenek a hatékony oktatásban, s amelyek hozzátartoznak a mai gyermekek életéhez. Itt minden adott a tehetséggondozáshoz és a felzárkóztatáshoz.”

Tanbá' immár négy évtizede

Szabó Lajos testnevelő tanár

„Idén megkezdtem a 42. tanévemet, soha nem tanítottam máshol. Szeretem a szülőfalumat, szeretem a hivatásomat, és szeretem a gyerekeket, egyszerűen boldog vagyok, ha közöttük lehetek, arról nem is beszélve, hogy mindig jó volt a közösség a tanárban is. Külön öröm számomra, hogy négy évtizeden át a felelősséggel együtt taníthattam itt. Felcsúton nőttem fel, és ide jártam iskolába. Azok a fák velünk növekedtek, remek tanítóim, tanáraim voltak, s jó volt az osztályközösség is. Olyanok voltunk, mint egy igazi család. A győri főiskolás éveimen kívül mindig itt éltem a faluban, nem is kíváncsi voltam máshova. Az is magától értetődő volt, hogy a pedagóguspályát válasszam. Hatéves koromban szív műtétet kaptam, s a szüleim úgy gondolták, az lesz a legjobb az egészségem szempontjából, ha a természet közelében dolgozhatok. Erdésznek szántak, ám úgy éreztem, szívesebben lennék testnevelő tanár. Képesítés nélkül kezdtem tanítani, s egyszerűen itt ragadtam. Persze egy percre sem bántam meg. Ha az egészségem engedi, a nyugdíjazást követően is szeretnék még tenni az iskoláért, hiszen az itteni közösség is a családom. A missziómnak tekintem, hogy a testmozgást a gyerekek életének a részévé tegyem. Nem kell élsportolónak válni, de fontos, hogy sportoljanak, mozogjanak a gyerekek, s hogy a mozgás ne csupán a kötelező tanóra velejárója legyen, hanem ráérezzenek a fontosságára az egészségük érdekében. Amikor azt mondják, tanbá', tök jó volt ez a tesióra, számomra az a prémium. Egyébként ezt a nevet még az első osztályom adta nekem. Évtizedek óta így hív mindenki, meglehet, sokan nem is tudják a valódi nevem. De nem is ez a lényeg. Nagy boldogság, hogy ebben a szenzációs high-tech iskolában és a hozzá tartozó tornacsarnokban is taníthatok. Emlékszem, amikor 1981-ben tanítani kezdtem, még csak egy földes pályánk volt, és ámulva néztem a bicskei iskola tornatermére, s lám, most nekünk is van egy szuper. Büszke vagyok rá, hogy mindez a miénk lehet.”

Iskolánk névadója Endresz György

Az első magyar, aki átrepülte az óceánt

Fotó: American Hungarian Federation

Naponta több ezer repülőgép szeli át az Atlanti-óceánt – az óceán átrepülése hétköznapi feladattá vált, noha néhány év-tizeddel ezelőtt még szenzációszámba menő veszélyes kalandnak számított, az óceánrepülő pilótákat pedig igazi hősként ünnepelték világszerte. Miután 1927-ben Charles Lindbergh elsőként repülte át az óceánt, egyre több vállalkozó kedvű pilóta vágott neki a kockázatos útnak – s tűnt el örökre a világtenger fölött. Az 1926-ban Kanadába kívándorolt egykori hadirepülő, Magyar Sándor vágya volt, hogy Magyarország is az óceánrepülő nemzetek közé tartozzon, s merész vállalkozásához meg is nyerte az 1893 januárjában a ma már a romániai Temes megyéhez tartozó Perjámoson született és az I. világháborúban vadászpilótaként szolgált Endresz Györgyöt. Tettük magyar és világszenzáció volt egyben, tele volt vele a hazai és a nemzetközi sajtó – s része lett Felcsút történetének is. A pilóta, Endresz György és navigátora, Magyar Sándor 1931. július 15-én startoltak az új-foundlandi Harbour Grace repülőtéréről Lockheed Sirius típusú gépükkel, amely az amerikai magyarok adományaiból épülhetett meg. Bár sűrű köd akadályozta a tájé-

kozódást, rekordnak számító 250 km/óra átlagsebességgel, rekordidő, 13 óra 50 perc alatt szelték át az Atlanti-óceánt. Noha Mátyásföldön tervezték a landolást, Győr közelében észrevették, hogy akadozik az üzemanyag-ellátás, s hamarosan leállt a motor. Így 1931. július 16-án – végcéljuktól 30 kilométerre – Felcsút határában, a kukoricásban kényszerleszállást kellett végrehajtaniuk. A Harbour Grace-től községünkig megtett 5770 kilométeres utat 25 óra 20 perc alatt teljesítették, gyorsabban, mint addig bárki más, s a korábbiakhoz képest ők hatoltak legmélyebben a kontinens belsejébe. Ám a legek között a legfontosabb, ahogy Herczeg Ferenc írta, hogy Trianon igazságtalanságát követően a gép oldalára festve, „lángbetűkkel írták a két világrész egére a magyar keserűség és reménység ígét”: Justice for Hungary, azaz Igazságot Magyarországnak. Ám alighogy beírta magát a magyar repülés történetébe, Endresz György 1932 májusában az óceánrepülő kongresszusára igyekezve Róma mellett halt repülőhalált. A hős óceánrepülő, aki magyar-ként először és a világon tizenötödikként szelte át a világtengert, 2005-ben iskolánk névadója lett.

NEMZETI FOTÓTÁR
ARCHIVUM MTVA HU

Az iskola – a Felcsúti Hírlap különszáma

Megjelent a Felcsúti Önkormányzat hivatalos, ingyenes hírlevelének mellékleteként harminchat oldalon, 800 példányban.

Szövegek: Nagy Enikő

Képek: Döme László Balázs, Fórika Attila, Tóth P. Flóra

Tördelés: Lorentz Attila

Felelős kiadó: dr. Sisa András jegyző, kiadta: Felcsút Község Önkormányzata